

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2025/ 2026

Mgr. Michaela Martínková
Mgr. Pavlína Jakobová

Základní škola Chomutov, Březenecká

Obsah

1. Základní údaje o škole:	4
2. Analýza lokality a školy	5
3. Rizikové faktory	5
4. Cíle preventivního programu	6
5. Hlavní cíle	6
5.1 Dlouhodobé cíle	6
5.2 Krátkodobé cíle	7
6. Analýza současného stavu na škole	7
7. Koordinace a vedení preventivních aktivit na škole	8
8. Spolupráce s rodiči	8
9. Propagace školního preventivního programu na škole	9
10. Školní prostředí	9
11. Vzdělávání pedagogů	9
12. Aktivity na škole	10
12.1 Primární prevence	10
12.2. V rámci výuky i mimo ni se žáci seznamují s těmito tematickými okruhy	10
13. Časový harmonogram pro školní rok 2024/ 25	14
13.1. I. stupeň (1. – 5. ročník)	14
13.2. II. stupeň (6. – 9. ročník)	15
16. Preventivní tým	17
17. Evaluace	17
18. Řešení přestupků	17
19. Seznam školní literatury	18
Závěr	18
PŘÍLOHY	20

Základní škola Chomutov, Březenecká

1. Základní údaje o škole:

Název školy: Základní škola Chomutov, Březenecká 4679

Adresa školy: Březenecká 4679, Chomutov 430 04

Telefon: 474 624 110

Email: vnovakova@zsbrezeneka.cz

Web: www.zsbrezeneka.cz

Ředitelka školy: Ing. Vladimíra Milt Nováková

Zástupkyně pro I. stupeň: Mgr. Lenka Linhartová (lilhartova@zsbrezeneka.cz)

Zástupce pro II. stupeň: Mgr. Josef Karhan (josefkarhan@zsbrezeneka.cz)

Školní poradenské pracoviště (ŠPP)

Ing. Vladimíra Milt Nováková – ředitelka školy

vnovakova@zsbrezeneka.cz; tel: 474 110 624

Mgr. Lenka Linhartová – zástupkyně ředitelky pro I. stupeň

lilhartova@zsbrezeneka.cz; tel: 474 110 624

Mgr. Josef Karhan – zástupce ředitelky pro II. stupeň

josef.karhan@zsbrezeneka.cz; tel: 474 110 624

Mgr. Hana Krákorová – výchovný poradce pro výchovnou a výukovou oblast

hkrakorova@zsbrezeneka.cz; tel: 728 877 951

konzultační hodiny: úterý 12:30: - 13:00 nebo po předchozí domluvě

Ing. Vladimíra Milt Nováková – výchovný poradce pro kariérové poradenství

vnovakova@zsbrezeneka.cz; tel: 474 110 624

konzultační hodiny: dle domluvy

Mgr. Michaela Martínková – školní metodik prevence pro I. stupeň

mmartinkova@zsbrezeneka.cz; tel.: 474 110 624

konzultační hodiny: čtvrtek 12:45 – 13:30 nebo po předchozí domluvě

Mgr. Pavlína Jakobová – školní metodik prevence pro II. stupeň

pjakabova@zsbrezeneka.cz; tel.: 474 110 624

konzultační hodiny: středa 14:15 - 14:45 nebo po předchozí domluvě

Bc. Monika Kučerová, DiS. – školní sociální pedagog

mkucerova@zsbrezeneka.cz; tel.: 702 228 544

Bc. Ivana Lechová – školní sociální pedagog

ilechova@zsbrezeneka.cz; tel.: 702 228 544

Základní škola Chomutov, Březenecká

Počet tříd: 25

Počet vyučujících: 36

Počet žáků: 549

2. Analýza lokality a školy

Základní škola Březenecká se nachází na okraji města Chomutov (Ústecký kraj). Vzhledem ke své poloze ji lze označit jako školu sídlištního typu (je dostupná pro žáky z oblastí sídlišť Březenecká, Kamenná, Písečná a z některých oblastí města Jirkova). Z tohoto důvodu jsou ve škole často řešeny konflikty sociokulturního a rasového charakteru, na něž je mimo jiné také zaměřen školní preventivní program. Škola je však vhodně a dostatečně materiálně a technicky vybavena pro realizaci preventivních a volnočasových aktivit. Budova školy je ve velmi dobrém technickém stavu, za poslední roky došlo k mnoha opravám a rekonstrukcím (pracoviště ŠPP – jednacím místnost ŠPP, odborné učebny fyziky a chemie, laboratoř). Ve škole je řada specializovaných prostor, vybavených odborných učeben. Učebny jsou vybaveny moderní technikou, vyučující mají k dispozici notebooky, projektory, interaktivní tabule, audiotechniku. Pro účely mimoškolních a sportovních aktivit máme široké sportovní zázemí dvou tělocvičen, travnatého hřiště, rozsáhlého sportovního areálu, dvou tenisových kurtů a volejbalového hřiště. Škola letos nabízí žákům aktivity jako moderní gymnastika, balet, hobby horsing, sportovky, florbal, experimentální fyzika.

3. Rizikové faktory

Na území a v okolí města Chomutova lze sledovat řadu rizikových faktorů, mezi něž patří nízká vzdělanostní struktura obyvatelstva a sociální vyloučenost (velké množství obyvatel Chomutova žije v sociální izolaci, jsou koncentrováni na již výše uvedená sídliště, kde pozvolný odchod starousedlíků a vyšší počet nepřízpůsobivých občanů vede k řadě konfliktů, násilí a kriminalitě, projevům rasismu a xenofobie). Ve městě a jeho okolí také vzrůstá kriminalita. Obdobně narůstá také drogová kriminalita, s níž jsou spojené častější krádeže, poškozování cizího majetku a dostupnost drog v okolí školních zařízení. V bezprostředním okolí školy se nachází riziková místa jako herny, bary a obchody, v nichž si děti mohou koupit volně cigarety, alkohol, žvýkáci tabák, v určitých případech marihuanu a jiné drogy.

Pokrok techniky a doby nabízí žákům nové technologie a dostupnost informací. Ti je bohužel občas zneužívají k atakům ve virtuálním světě. Ostatní ale i sami sebe často vystavují nebezpečí na internetu, které je velkou měrou ovlivněno anonymitou a především nedostatečnou informovaností.

Děti ve školním věku patří k nejvíce ohroženým skupinám, jelikož nemají zcela vyvinuté morálně volní vlastnosti, podléhají velice snadno negativním vzorům chování, které jsou pro děti více přitažlivé, a proto by mohly být v budoucnu zneužity k páčání různých forem kriminality. Z tohoto důvodu se náš pedagogický sbor rozhodl vytvořit komplexní a dlouhodobý program primární prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů ve společnosti.

Základní škola Chomutov, Březenecká

4. Cíle preventivního programu

Preventivní činnost na škole by měla v sobě nést několik důležitých posláních. První z těchto aktivit je informovanost žáků, vštěpování si základních poznatků a pravidel zdravého způsobu života, životosprávy a později i životního stylu, jenž bude mít za následek zkvalitnění života jako takového. Mezi důležité cíle našeho preventivního programu patří: prevence drogových závislostí, alkoholismu a návykových látek (především oddálit první kontakt s nimi, snižovat poptávku po návykových látkách), dále prevence šikany a projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu (předcházet šikaně a projevům xenofobie, upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života, vyvracet předsudky). Dalšími body jsou prevence záškoláctví (především spolupráce s dalšími subjekty na dodržování povinné školní docházky) a kriminality (vysvětlit základní znaky kriminality, představit žákům jejich práva a povinnosti ve společnosti). V neposlední řadě stojí prevence rizikového sexuálního chování (předcházet promiskuitě, nechráněným pohlavním stykům, sexuálně přenosným chorobám, předkládat tematiku sexuální výchovy jako přirozenou věc). Další prevence se zaměřuje na zdravý životní styl, prevenci poruch příjmu potravy (podporovat zdravý životní styl žáků). Mezi cíle prevence jsme zařadili také psychohygienu žáků, které bychom měli v dnešní hektické a stresující době přikládat větší význam.

5. Hlavní cíle

5.1 Dlouhodobé cíle

- reagovat na projevy rizikového chování
- eliminace počtu zameškaných hodin u sociálně slabých a znevýhodněných žáků (motivace ke školní docházce)
- zvyšovat sociální kompetence – rozvíjet sociální dovednosti, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnost za chování a uvědomit si důsledky jednání, pochopit pojem sebeúcta, vést žáky k sebeúctě a hledat způsoby, jakými lze sebeúctu podpořit
- posilovat komunikační dovednosti – zvyšovat schopnost řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytvářet pozitivní sociální klima – pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazování do skupiny a práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formovat postoje ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování mravních a morálních hodnot apod
- formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, vyhodnocovat, ptát se, dělat závěry a rozhodnutí
- vést žáky k odpovědnosti za své zdraví
- úzce spolupracovat s rodiči a žáky
- vytvářet příznivé pracovní klima a formy relaxace
- zajistit dobrou informovanost mezi vedením školy a pedagogy
- spolupracovat s institucemi a odbornými organizacemi v rámci prevence
- podporovat propracovaný systém kohezních výjezdů

Základní škola Chomutov, Březenecká

5.2 Krátkodobé cíle

- vytvoření seznamu konaných akcí zaměřených na prevenci (informovat učitele, zákonné zástupce) → průběžně aktualizovány v bakalářích, měsíční přehledy
- zvýšení spolupráce mezi rodinou a školou (snaha o otevřenou komunikaci) → možnost konzultačních hodin, den otevřených dveří, třídní schůzky, individuální konzultace
- úzká spolupráce se žakovským parlamentem
- navázání úzké spolupráce metodiků prevence, školního poradenského pracoviště a třídními učiteli → pravidelné schůzky metodiků, výchovného poradce a soc.pedagogů, pravidelné porady celého ŠPP, metodické porady I. stupně a II. stupně
- identifikace a diagnostika neúspěšných žáků (vzdělávací a výchovné problémy)
- nácvik praktických dovedností, vytváření pozitivních návyků → třídnické hodiny, práce se třídou
- nácvik sociálních a komunikačních dovedností pro zvládání a prevenci konfliktů – nápodoba i záměrný nácvik, využití skutečných konfliktních situací, využití scének a dramatizací → třídnické hodiny, práce se třídou
- uskutečnit kohezní výjezdy pro třídy vstupující na druhý stupeň
- třídnické hodiny (posílení role TU, mezilidské vztahy, komunikace, práce s třídním kolektivem)
- zapojit do projektů realizujících se v tomto roce žáky z rizikových skupin i žáky s nadáním (brainshop, olympiády, přírodovědný klokan)
- školní akce zajišťující spolupráci žáků napříč ročníky
- patronace devátých ročníků nad žáky prvních ročníků
- podpůrná skupina pro učitele

6. Analýza současného stavu na škole

V současné době se škola potýká s některými žáky, kteří nerespektují základní pravidla slušného chování a svým jednáním narušují dění ve třídě. Jelikož se naše škola nachází v typické sídlištní oblasti, jsou zde problémy týkající se větší dostupnosti drog tolerovaných lidskou společností. Jedná se o klasický problém prodejních míst tabákových a alkoholických výrobků v okolí školy. Žáci proto přiznávají jak zkušenosti s tabákovými výrobky tak i elektronickými cigaretami.

Vzhledem stále se zvyšující a výzkumy podložené pohybové pasivitě dětí, špatným stravovacím návykům a spánkové deprivaci, se v následujících školních rocích zaměříme na zapojení pohybu do hodin i přestávek a zvýšení povědomí o možnostech náplně volného času aktivním pohybem.

V neposlední řadě čelíme některým projevům šikany mezi žáky. Žáci často využívají moderních technologií a internetu. Skrze sociální sítě, převážně facebook, Instagram, tik tok se kontaktují a později i napadají. I přes různé informační cesty a působení pedagogického sboru se setkáváme s těmito formami šikany stále častěji. Určitá anonymita a hlavně nemožnost obětí se bránit jim vytváří dostatečný prostor pro tento projev rizikového chování.

Základní škola Chomutov, Březenecká

Rádi bychom zařadili vzdělávání pedagogů, kteří nadále budou efektivněji pracovat s emočními projevy žáků. Zaměříme se na jasný systém předávání informací mezi pedagogy a ŠPP pro co nejrychlejší záchyt všech patologických projevů

7. Koordinace a vedení preventivních aktivit na škole

Za vytváření a realizování preventivního programu je zodpovědný školní metodik prevence jmenovaný do této funkce ředitelem školy. V rámci své činnosti se podílí na vytváření Školního preventivního programu a začleňování tohoto programu na škole.

Zodpovídá za analýzu aktuálního stavu na škole a aktivním způsobem řeší jednotlivé problémy. Školní metodik prevence úzce spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, ŠPP, třídními učiteli, s pedagogicko-psychologickou poradnou, a dalšími institucemi. Informují pedagogické pracovníky o metodických materiálech v dané problematice a metodicky je vedou. Spolupracují v oblasti prevence sociálně patologických jevů a seznamují pedagogy s metodickými materiály k dané problematice. Koordinují své plány práce a účastní se DVPP dle aktuální nabídky

Úloha každého pedagoga naší školy v prevenci rizikového chování:

- vede důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech
- rozvíjí pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka
- respektuje individualitu každého jedince
- rozvíjí u žáků schopnost jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince
- všichni využívají možností osobní, společenské a morální výchovy v prevenci šikanování
- vzdělávání všech pedagogů v oblasti primární prevence rizikového chování
- spolupráce s vedením školy, ostatními pedagogy a s rodiči
- systémové zavádění výchovy ke zdravému životnímu stylu, wellbeingu
- pravidelné vyhodnocování preventivní činnosti ve svých třídách – třídní učitelé
- spolupráce s krizovými centry a jinými odborníky
- seznamuje žáky s podstatou, formami a nebezpečnými důsledky šikany
- řídí se sankcemi zapracovanými ve školním řádu (ukládá agresorům důtky, popř. jiná výchovná opatření)
- studuje odbornou literaturu
- komunikuje s dětmi na bázi vzájemného porozumění, tolerance a otevřeného jednání
- učí žáky chápat a oceňovat rozdílnost jednotlivců a vážit si každého člověka
- nenechává bez povšimnutí žádný projev ani náznak šikany, intolerance, xenofobie nebo rasismu a okamžitě přijímá vhodná konkrétní pedagogická opatření

8. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou o Školním preventivním programu, jeho realizaci, dění ve třídě a akcích informováni na třídních schůzkách a na webových stránkách. Mají možnost pravidelných konzultací s učiteli, jsou vybízeni ke spolupráci se školou a žádáni o pomoc při některých aktivitách. Rodiče problémových žáků jsou zváni k jednání do školy, jednání se účastní třídní

Základní škola Chomutov, Březenecká

učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, případně zástupce ředitele školy nebo ředitelka školy.

9. Propagace školního preventivního programu na škole

Informovanost na škole můžeme rozdělit do několika kategorií. První z nich je informovanost týkající se žáků. K tomuto slouží **nástěnky prevence rizikového chování**.

Dalším prvkem je **schránka důvěry**, letáky a rozbor aktuálních témat.

Další kategorií jsou informace pro rodiče. Zde se používají zavedené informační kanály, jako jsou **žakovské záznamníky, internetové stránky školy**, informativní letáky a plakáty, **třídní schůzky a konzultace** s vyučujícími či vedením školy.

V neposlední řadě nesmíme zapomenout na pedagogy. Ti využívají nástěnky ve sborovně školy, pedagogické porady a s jakýmkoli dotazem týkající prevence se obrací na metodika.

10. Školní prostředí

Významným prvkem, který ovlivňuje mnohé děje na škole, je školní prostředí. Žáci tráví v tomto prostředí hodně času a je velice důležité, aby se na školním prostředí sami aktivně spolupodíleli. Jsou takto vedeni k větší zodpovědnosti vůči svěřeným prostorám a mohou se podílet na vlastní výzdobě školy. Tímto se vytváří příjemné a aktuální prostředí pro žáky. V letošním školním roce opět funguje žakovský parlament. Žáci se scházejí pravidelně. Každá třída má své zástupce, kteří společně s ostatními přemýšlejí, co mohou ve škole podniknout a co mohou změnit k lepšímu a jak do toho zapojit ostatní.

11. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se účastní v rámci DVPP vybraných seminářů, které souvisí s psychohygienou, relaxací, syndromem vyhoření a další problematikou. V rámci projektových dnů dostane pedagogický sbor od metodika prevence „balíček“ informací a materiálů k vybranému tématu.

12. Aktivity na škole

12.1 Primární prevence

12.1.2. Metody při realizaci prevence

- osnovy
- školní řád
- proškolení pedagogických pracovníků
- besedy a přednášky na daná témata
- výlety a exkurze
- divadelní představení, výstavy a vzdělávací akce
- internetové stránky školy

Základní škola Chomutov, Březenecká

- soutěže a projektové dny
- samostatná práce (slohové práce na určená témata, referáty, informace z tisku...)
- sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání – zážitková pedagogika
- párová, skupinová práce ve třídě
- využívání audiovizuálních pořadů

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily.

Ze vzdělávacího programu jsou neustále záměrně vybírána témata týkající se hlavně rozvoje osobnosti, zdravého způsobu života, ochrany zdraví, formování myšlení, postojů a sociálních kompetencí, motivace pro trávení volného času, kritéria pro to, co je dobré a špatně pro nás a naše tělo, místo jedince ve společnosti, v kolektivu a partě. Tato témata zařazujeme do hodin a předmětů jako je český jazyk, přírodověda/ přírodopis, pracovní vyučování, informatika, výchova k občanství a výchova ke zdraví.

Žák je veden k tomu, aby si uvědomil význam slov být zdravý, ochrana zdraví a životních hodnot, domov, vztah k lidem. Zaměřuje se na prevenci rizikového chování, osvojuje si různé způsoby ochrany vlastního zdraví a sociální kompetence.

V letošním roce spouštíme pilotní ročník programu Dobronauti: Jinakost a pokračujeme programem Dobronauti: Zpátky v čase. V rámci spolupráce s organizací Kadaň Světlo rozjíždíme dvouletou spolupráci pro žáky 4. ročníku zaměřenou na vztahy, přátelství a emoce. V rámci setkání proběhnout v každém pololetí dva tří hodinové bloky pro každou třídu.

12.2. V rámci výuky i mimo ni se žáci seznamují s těmito tematickými okruhy

12.2.1. I. stupeň

Zdravě žít – výživa, hygiena, hodnota zdraví, nemoc, léky, drogy. Učit se komunikovat – adekvátně reagovat na různé podněty, nevytvářet konfliktní prostředí, umět se dohodnout, požádat vhodně a jasně o pomoc, umět slušně odmítnout. Vytvářet pozitivní sociální klima – pocit bezpečí, zdravé sebevědomí, kamarádství, vyjádřit radost, ovládat se, chápat pozitivní hodnoty. Hledat možnosti sebeuplatnění – zájmové aktivity, exkurze, pomoc druhým, kulturní prožitky. Vnímat důležitost psychohygieny a spánkového režimu.

12.2.2. II. stupeň

Získat základní nezkrácené informace – drogy, rizika zneužívání, souvislosti s AIDS. Pomoc zvyšovat sociální kompetence – efektivně se orientovat v sociálních vztazích, přijímat odpovědnost za sebe a své chování, řešit problémy, konflikty, čelit nátlaku, umět se vyrovnat s problémy odstraňovat nedostatky v psychické regulaci chování. Ovládat své emoce, naučit se porozumět jim, zvládat extrémní podoby, umět reagovat na stres, účinně se bránit všem formám sebedestrukce. Napomáhat formovat postoje – posilovat právní vědomí, úctu k zákonu, uvědomit si vlastní hodnoty, zaujmout správné stanovisko k sociálně patologickým jevům. Uplatňovat zásady zdravého životního stylu – stravování, alternativní směry výživy, cizorodé látky v potravinách, fyzická a psychická hygiena, aktivní odpočinek, odpovědnost za

Základní škola Chomutov, Březenecká

své zdraví. Hledat možnosti svého uplatnění ve společnosti – zájmové aktivity, exkurze, volba dalšího studia.

Prevence v jednotlivých předmětech:

Český jazyk a literatura

Získat dovednosti spojené s mnohostrannou komunikací člověka v moderní společnosti, ústní a písemné způsoby vyjadřování vlastních názorů, vystupovat před lidmi, probouzet pocit lidské solidarity a spoluúčasti, otevírat cestu k sebepoznání a k pozitivním životním motivacím.

Cizí jazyk

Zapojit žáky do vzájemné komunikace mezi národy, znát základní reálie různých zemí, formovat postoj vedoucí k vytváření porozumění mezi národy, k pěstování vzájemné tolerance a respektu.

Matematika

Poskytnout vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě, přispívat k vytváření vytrvalosti, pracovitosti, kritičnosti, dokazovat jednoduchá tvrzení a vyvozovat logické závěry z daných předpokladů, základy finanční gramotnosti jako prevence dluhových pastí.

Finanční gramotnost: Prevence zadlužení a problémů s penězi prostřednictvím výuky základů finanční gramotnosti (např. úroky, půjčky, spoření). Matematické úlohy mohou zahrnovat výpočty spojené s osobními financemi, což vede k lepšímu finančnímu plánování.

Prevence hazardu: Diskuze o pravděpodobnosti a riziku spojeném s hazardními hrami, jako jsou loterie a sázky.

Chemie

Podávat informace o bezpečném, účelovém a ekonomickém zacházení s chemickými látkami, ochrana přírody a vlastního zdraví, např. správné složení potravy, konzervace, příklady volně i nezákonně prodávaných drog.

Fyzika

Uvědomit si hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu jedince i lidské společnosti.

Informatika a digitální technologie

Uvědomit si rizika i výhody spojené se sociálními sítěmi, morální pravidla (ochrana dat....) porozumět základním digitálním technologiím.

Prevence kyberšikan: Výuka o bezpečném používání internetu, online identitě, správě osobních údajů a ochraně před kyberšikanou a dalšími nástrahami digitálního světa.

Základní škola Chomutov, Březenecká

Prevence závislosti na technologiích: Diskuze o tom, jak správně používat technologie, jak se vyhnout závislosti na hrách nebo sociálních sítích a jak najít rovnováhu mezi časem online a offline.

Přírodopis

Uvědomit si důležitost citlivého vztahu k okolnímu prostředí, odpovědnost člověka za zachování života na Zemi i svého zdraví, kriticky hodnotit jednání své i jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku, naučit se odstraňovat negativní vlivy ohrožující zdravý tělesný i duševní vývoj lidí. Základní principy odpovědného sexuálního života (nebezpečí přenosu pohlavních chorob, promiskuita, antikoncepce...)

Zeměpis

Orientovat se v současném světě, uvědomovat si problémy současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva a vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Dějepis

Formovat postoje – úcta ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa, k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, snaha o ochranu historických a kulturních památek, smysl pro etnické, náboženské a kulturní odlišnosti jiných národů, pochopit potřebu života v míru.

Prevence extremismu a rasismu: Historické příklady totalitních režimů, genocid, diskriminace a válek mohou být využity k diskuzím o důsledcích nenávisti, rasismu, xenofobie a extremismu.

Občanská odpovědnost: Poučení z historie může pomoci žákům pochopit důležitost občanské angažovanosti a odpovědnosti v dnešní společnosti.

Výchova k občanství

Seznámit žáky s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů, získávat pozitivní hodnotovou orientaci a žádoucí modely chování, formovat vědomí odpovědnosti za vlastní život a další životní dráhu, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce, mezilidských vztahů a životního prostředí (př. způsoby chování v krizových situacích, nastolit důvěru ve vztahu žák-učitel-rodíč, legislativa ve vztahu k nákupu či výrobě drog). Apelovat na zdravý způsob života (psychický, fyzický i sexuální). Orientovat se ve finanční a ekonomické oblasti. Uvědomit si, jak si sestavit rodinný rozpočet, jak předejít zadlužení, rozvíjet ekonomické myšlení.

Prevence šikany a násilí: Diskuze o mezilidských vztazích, řešení konfliktů, tolerance a respekt. Důraz na empatii a správné chování vůči spolužákům.

Prevence diskriminace a předsudků: Výchova k respektu a rovnoprávnosti, uvědomění si rozmanitosti a kulturních rozdílů.

Základní škola Chomutov, Březenecká

Práva a povinnosti: Učení se o lidských právech, respektu k druhým a zodpovědnosti za vlastní chování.

Výchova ke zdraví

Široké formativní působení na dospívající žáky, působit na osobnostní a sociální rozvoj, zdravotně preventivní aspekt s návody pro každodenní život (zdravý životní styl, rodinný život, rodičovství, osobní bezpečí, zaujímání vlastních postojů), přiblížení školy a rodiny (např. scénky zaměřené na nácvik způsobu odmítání drog, situační hry, dialogy s žáky – kamarádství, láska, krizové situace v rodině a životě), budování pozitivních vztahů, schopnost hledat cesty, které posilují jedince ve všech oblastech lidského žití.

Prevence závislostí (alkohol, drogy, kouření): Vzdělávání o škodlivých účincích návykových látek a jejich vlivu na zdraví a život.

Prevence nemocí a hygienické návyky: Základní informace o tom, jak předcházet nemocem (pravidelné mytí rukou, zdravý životní styl, očkování).

Zdravý životní styl: Výuka o výživě, dostatku spánku, fyzické aktivitě a jejich vlivu na zdraví.

Sexuální výchova: Prevence rizikového sexuálního chování, včetně témat jako antikoncepce, pohlavně přenosné nemoci a bezpečné vztahy.

Hudební výchova

Uspokojuje přirozenou potřebu setkávání se s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa.

Prevence sociálního vyloučení: Hudební projekty a spolupráce ve skupinách mohou podporovat týmovou práci, respekt a inkluzi, čímž se snižuje riziko vyloučení jedinců z kolektivu.

Emocionální prevence: Hudba může pomoci dětem zpracovávat a vyjadřovat své emoce, což podporuje duševní pohodu a pomáhá předcházet stresu a frustraci.

Výtvarná výchova

Praktické osvojování výtvarných dovedností a technik, rozvíjení přirozené potřeby vlastního výtvarného vyjádření, fantazie a prostorové představivosti, smyslu pro originalitu a vlastní výraz a tím pomáhat utváření kreativní stránky osobnosti žáků.

Prevence stresu a podpora duševního zdraví: Výtvarné aktivity mohou pomoci dětem vyjadřovat své emoce, čímž se předchází stresu a úzkostem. Arteterapie je také využívána jako preventivní metoda pro zlepšení duševního zdraví.

Vyjádření sociálních problémů: Témata výtvarných prací mohou zahrnovat sociální problematiku, jako je šikana, závislosti, diskriminace, což umožňuje žákům lépe porozumět těmto jevům a aktivně o nich přemýšlet.

Základní škola Chomutov, Březenecká

Člověk a svět práce

Získávat základní a praktické dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů, elektrotechnických pracích, pěstitelských činnostech, základních činnostech v domácnosti, profesní orientace a volba povolání, počítačová gramotnost, nebezpečí internetu a jeho pro.

Tělesná výchova

Uvědomit si vliv pohybové aktivity na zdraví a práceschopnost člověka. Umět začlenit pohyb do denního režimu, pozitivní vztah k pohybovým aktivitám – základní prostředek k ovlivňování aktivního zdraví, využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské mezilidské vztahy, posilovat zdatnost a sebevědomí (vliv stresu na člověka – vhodná relaxace) a nácvik fair play ve sportu i běžném životě.

13. Časový harmonogram pro školní rok 2025/ 26

13.1. I. stupeň (1. – 5. ročník)

Září

- adaptace nově příchozích do třídních kolektivů
- **patronace** – deváták se, jako nejstarší žák na škole, orientuje ve školním prostředí, dokáže prvňáčkům pomoci, poradí a snaží se být vzorem ve všech oblastech. Je jeho parťákem i starším kamarádem. Patroni se s prvňáčky setkávají zejména při společných akcích, kde se rozvíjí spolupráce, komunikace i ostatní osobnostní a sociální složky
- **SUIT-UP DEN (24.9.2025)** - Gala den, díky kterému se promění naše škola do slavnostní atmosféry plné šarmantních žáků a učitelů. Oblečeme se do svého nejlepšího formálního oblečení a přijdeme jako pravé dámy a praví gentlemani. S tím souvisí i dodržování pravidel etiky a noblesního vystupování + pasování 1. ročníků
- **projektový týden „Aktivní září“ (29.9. – 3.10.2025)** zaměřený na pohyb, prevenci obezity, spánkovou hygienu a wellbeing

plánované preventivní programy podpořené dotačním titulem „Prevence 2025“ Ústeckého kraje

- 11.9. MPEdu Na světě nejsi sám (II.A), Jsi online I. (IV.A)
- 16.9. MPEdu Na světě nejsi sám (II.C), Jsi online I. (IV.C)
- 17.9. ÚZS Zdravé jídlo (III.A, III.B), Zdravý pohyb (V.A, V.B)
- 19.9. ÚZS Zdravé jídlo (III.C)
- 24.9. MPEdu Na světě nejsi sám (II.B), Jsi online I. (IV.B)
- 25.9. MPEdu Adam a Eva (V.A, V.B)
- 26.9. MPEdu Vymyšlená krása (IV.A)

Základní škola Chomutov, Březenecká

Říjen

- monitoring a vyhledávání žáků ohrožených školním neúspěchem a žáků vykazující vyšší absenci (nízká motivace ve vzdělávání)
- Kyberšikana – preventivní program zaměřený na prevenci rizikového chování na internetu – vyučující v rámci hodin INF – monitoring míry ohrožení žáků v oblasti kyberprostoru v rámci školy i volnočasových aktivit (*dotazník pro učitele*)

Listopad, prosinec

- projektové dny zaměřené na pomoc druhým – „Pošli to dál“ - **VÁNOČNÍ DOBRÝ SKUTEK** – - Během Vánoc myslíme na druhé, kteří neměli takové štěstí jako my. Proto si jako třída vybereme někoho, komu bychom chtěli na Vánoce udělat radost a toho potěšíme.
- vánoční přání pro domov důchodců, dopisy do domova důchodců, vystoupení, sbírka pro Klokánek, Ježíškova vnoučata, sbírka pro útulek
- spolupráce s rodinou (odpolední tvoření)

plánované preventivní programy podpořené dotačním titulem „Prevence 2025“ Ústeckého kraje

- 20.11. MPEdu Umění být šťastný (III.A), Vymyšlená krása (IV.B)
- 27.11. MPEdu Umění být šťastný (III.B), Vymyšlená krása (IV.C)
- 28.11. MPEdu Umění být šťastný (III.C)

Leden

- projekt v rámci třídního kolektivu zaměřený na sebehodnocení, sebereflexi a komunikaci – nácvik efektivní komunikace

Únor, březen, duben

- zaměření se na knihy a četbu – spolupráce s Městskou knihovnou, „Odtrhni se od mobilu“
- Velikonoce, Den Země (projekty v rámci třídních kolektivů zaměřené na ekologii a možnosti společného ovlivňování zdraví naší planety)
- mediální výchova a informační gramotnost

Květen – červen

- sledování školní docházky, chování žáků (neomluvené hodiny, záškoláctví, šikana, porušování školního řádu...), konzultace s TU, shrnutí klimatu třídy → vyhodnocení dotazníků
- spolupráce s třídními učiteli a hodnocení vztahů ve třídě, individuálně zaměřená sezení zaměřená na reedukaci
- **měsíc pohybu a zdravé výživy: Sportovní den** – projekt. den zaměřený na zdravý pohyb, sport. hry tradiční i netradiční, šíření ducha fair-play; **T – mobile olympijský běh**
- **Festáček**

po celý rok

- **Dobronauti** - program o konfliktech “Zpátky v čase” ve vybraných třídách
- **Dobronauti** - program “Jinakost” ve vybraných třídách
- **Kadaň Světlo** - dvouletý program pro 4.ABC

Základní škola Chomutov, Březenecká

Ve vybraných měsících proběhnou třídnické dny, kde bude mít třídní vyučující dostatek času probrat třídnické záležitosti, hovořit se žáky o tématech, které je trápí. Metodik prevence ve spolupráci s ŠPP také zajistí aktivity zaměřené na prevenci rizikového chování, které v rámci těchto hodin budou moci třídní vyučující využít.

13.2. II. stupeň (6. – 9. ročník)

Září

- adaptace Ukrajinců do třídních kolektivů
- **Kohezní výjezdy 6. tříd**, jsou určené pro sblížení a upevnování kolektivu formou přednášek a interaktivní spolupráce na téma kamarádství, prevence sociálně patologických jevů a řešení různých situací spojených s těmito jevy. Součástí jsou hry na rozvoj logického uvažování a spolupráce mezi žáky, nechybí také sportovní vyžití a poznávání přírody. Zajišťují třídní učitelé a metodik prevence ve spolupráci s ŠPP.
- Domluvení spolupráce 9. a 1. ročníků nad tzv. patronací
- **projektový týden „Aktivní září“ (29.9. - 3.10.2025)** zaměřený na pohyb, prevenci obezity, spánkovou hygienu a wellbeing
- **SUIT-UP DEN (24.9.2025)** - Gala den, díky kterému se promění naše škola do slavnostní atmosféry plné šarmantních žáků a učitelů. Oblečeme se do svého nejlepšího formálního oblečení a přijdeme jako pravé dámy a praví gentlemani. S tím souvisí i dodržování pravidel etiky a noblesního vystupování + pasování 1. ročníků

plánované preventivní programy podpořené dotačním titulem „Prevence 2025“ Ústeckého kraje

- 9.9. ÚZS Reprodukční zdraví (VIII.A, VIII.B)
- 19.9. ÚZS Reprodukční zdraví (VIII.C)
- 23.9. ÚZS Onko prevence (IX.A, IX.B)
- 25.9. MPEdu Jsi online II. (VI.A)
- 26.9. MPEdu Jsi online II. (VI.B)
- 29.9. ÚZS Onko prevence (IX.C), Mít své tělo ráda (VII.A - dívky)

Říjen - Listopad

- monitoring a vyhledávání žáků ohrožených školním neúspěchem a žáků vykazující vyšší absenci (nízká motivace ve vzdělávání)
- Kyberšikana – preventivní program zaměřený na prevenci rizikového chování na internetu – vyučující v rámci hodin INF – monitoring míry ohrožení žáků v oblasti kyberprostoru v rámci školy i volnočasových aktivit (*dotazník pro učitele*)

plánované preventivní programy podpořené dotačním titulem „Prevence 2025“ Ústeckého kraje

- 7.10. ÚZS Mít své tělo ráda (VII.B,C – dívky)
- 23.10. MPEdu Jsi online II. (VI.C), Na startu mužnosti (VI.ABC – chlapci),
Dívčí proměny (VI.ABC – dívky)

Základní škola Chomutov, Březenecká

Listopad – prosinec

- projektové dny zaměřené na pomoc druhým – „Pošli to dál“ - **VÁNOČNÍ DOBRÝ SKUTEK** – Během Vánoc myslíme na druhé, kteří neměli takové štěstí jako my. Proto si jako třída vybereme někoho, komu bychom chtěli na Vánoce udělat radost a toho potěšíme.
- vánoční přání pro domov důchodců, dopisy do domova důchodců, vystoupení, sbírka pro Klokánek, Ježíškova vnoučata, sbírka pro útulek
- spolupráce s rodinou (odpolední tvoření)

plánované preventivní programy podpořené dotačním titulem „Prevence 2025“ Ústeckého kraje

- 28.11. MPEdu Tak „TO“ nechceš (VIII.A)
- 18.12. MPEdu Tak „TO“ nechceš (VIII.B, C)

Leden

- projekt v rámci třídního kolektivu zaměřený na sebehodnocení, sebereflexi a komunikaci (*nácvik efektivní komunikace*)

Únor, březen, duben

- zaměření se na knihy a četbu
- Velikonoce, Den Země (projekty v rámci třídních kolektivů zaměřené na ekologii a možnosti společného ovlivňování zdraví naší planety)
- mediální výchova a informační gramotnost

Květen – červen

- sledování školní docházky, chování žáků (neomluvené hodiny, záškoláctví, šikana, porušování školního řádu...), konzultace s TU, shrnutí klimatu třídy → vyhodnocení dotazníků
- spolupráce s třídními učiteli a hodnocení vztahů ve třídě, individuálně zaměřená sezení zaměřená na reedukaci
- **měsíc pohybu a zdravé výživy: Sportovní den** – projekt. den zaměřený na zdravý pohyb, sport. hry tradiční i netradiční, šíření ducha fair-play; **T – mobile olympijský běh**
- **Festáček**

V průběhu celého školního roku prezentována témata Slušňák, úcta, tolerance – utváření příjemného klimatu třídy, pravidla etikety žáka, přednášky na téma šikana a kyberšikana ve školním prostředí vedená třídním učitelem v rámci třídnických hodin ve spolupráci s metodikem prevence a ŠPP.

Ve vybraných měsících proběhnou třídnické dny, kde bude mít třídní vyučující dostatek času probrat třídnické záležitosti, hovořit se žáky o tématech, které je trápí. Metodik prevence ve spolupráci s ŠPP také zajistí aktivity zaměřené na prevenci rizikového chování, které v rámci těchto hodin budou moci třídní vyučující využít.

Základní škola Chomutov, Březenecká

16. Preventivní tým

Školní preventivní tým se bude pravidelně scházet k projednávání situace na škole. Jeho hlavní úkoly jsou vyhodnocování možných rizik na půdě školy, zajišťovat prevenci, informovat ostatní pedagogické zaměstnance školy, naplňovat cíle preventivního programu.

17. Evaluace minulého školního roku 2024/25

Za uplynulé období musíme velice pozitivně hodnotit kohezní výjezdy pro 6. ročníky. Tyto kohezní výjezdy slouží jako prevence před negativními vlivy rizikového chování. Třídní kolektiv se za určité období daleko lépe pozná a žáci jsou třídními učiteli vedeni ke spolupráci. Vytvoří si pravidla, dle kterých se budou chovat ve třídách. Dále jsou žáci informováni o různých projevech rizikového chování a poučeni o krocích, jakým způsobem kontaktovat třídní učitele, nebo metodika prevence. Se žáky se dále pracuje a snažíme se diskutovat na různá témata, týkající se projevů výše zmiňovaného chování.

V rámci duševního zdraví jsme organizovali workshopy a přednášky zaměřené na zvládání stresu, prevenci syndromu vyhoření a rozvoj pozitivního myšlení.

V lednu proběhl třídnický den zaměřený na pozitivní přístup k životu. Šlo o rozvoj dovednosti aplikace pozitivního myšlení a jednání. Práci s negativními emocemi.

Prevence záškoláctví a školního neúspěchu probíhala formou monitoringu absence. Pravidelně jsme monitorovali školní docházku a spolupracovali s rodiči na řešení případů opakovaného záškoláctví. Jako podpůrné programy bylo využito doučování a podpůrné programy pro žáky, kteří měli potíže s prospěchem, aby mohli úspěšně dokončit školní rok. Využili jsme možnost programu NPO. Ve spolupráci se sociálními pedagožkami jsme rodinám nabízeli pomoc s doučováním či školní přípravou formou nabídky spolupráce s organizací Molo, Člověk v tísni, atd.

Předešlý školní rok opět ukázal, jak variabilní možnosti útoků mají v dnešní době potencionální agresori. Množí se ataky přes moderní technologie, internet a sociální sítě, kde je dopad na oběť velmi rozsáhlý a rychlý. Naším cílem je tak soustředit se na informovanost žáků, učitelů a rodičů v této oblasti.

18. Řešení přestupků

Ve školním řádu je uloženo, jakým způsobem se bude řešit jeho porušení. Žáci jsou na začátku školního roku řádně poučeni a s tímto dokumentem se seznámí i rodiče a další subjekty podílející se na výchově žáků.

V případě, že se vyskytnou žáci, kteří poruší stanovená pravidla, či budou v podezření ze spáchání kázeňských přestupků, bude k nim přistupováno dle doporučení MŠMT formou:

- individuálního rozhovoru se žákem.
- dle zjištěných informací pak bude zajištěna spolupráce s rodinou.
- doporučí se následné kroky k vyřešení situace, či spolupráce rodičů s jiným subjektem.
- v případě nezájmu rodičů se uvědomí příslušné orgány tj. PPP, OSPOD.

Základní škola Chomutov, Březenecká

- z podezření ze spáchání přestupku, nebo porušení zákona se bude informovat Policie ČR.
- provede se zápis z jednání.

Více informací je v Krizovém plánu školy.

Základní škola Chomutov, Březenecká

19. Seznam školní literatury

- Příručka duševního zdraví: 25 příběhů z psychologické ambulance - Mudr. Ladislav Polách, 2016
- V hlavě v pohodě: Péče o duševní zdraví pro teenagery - Alice James a Louie Stowell, nakl. Svojtka, 2019
- Základy duševní hygieny: Program pro podporu duševního zdraví dospívajících – metodika; 2022
- Základy duševní hygieny: Program pro podporu duševního zdraví dospívajících – pracovní sešit; 2022
- Víím, jak se cítíš: Pracovní listy pro rozvoj sociální inteligence; Portál, 2020
- Hry pro zvládnutí hněvu: Cvičení a hry pro děti 5–12 let; Portál 2019
- Hra pro rozvoj všímavosti u dětí: Mindfulness pro děti 5–12 let; Portál 2018
- Děti a emoce: učíme děti vnímat, poznávat a pracovat se svými pocity, Albatros Media, 2022
- Co se to se mnou děje? Moje emoce; nakladatelství Svojtka, 2019
- Cesta životem: Vývojová psychologie - Pavel Říčan Nakladatelství: Portál, 2021
- Nová cesta k léčbě šikany - Michal Kolář Nakladatelství: Portál, 2019
- Učitel a syndrom vyhoření - Mgr. Robert Čapek, nakladatelství Raabe, 2021
- Učitel a práce se třídou: Management třídy; Raabe 2019

20. Seznam některých odkazů na internetové stránky s problematikou rizikového chování

ADAM – Informační systém mládeže	http://www.adam.cz/
Bílý kruh bezpečí – pomoc obětem trestných činů	https://www.bkb.cz/
Centrum Locika – život bez násilí	https://www.centrumlocika.cz/
Prevence bezpečnosti v online prostředí	https://www.e-bezpeci.cz/
Dětské krizové centrum, o. s.	http://www.ditekrize.cz/
Drogová poradna	http://www.sananim.cz/
Drogový informační server	http://www.dropin.cz/
Institut pedagogicko-psychologického poradenství	http://www.ippp.cz/
Kotec	http://www.kotec.cz
La Strada-prevence obchodu se ženami	http://www.ecn.cz/lastrada/
Linka pomoci obětem domácího násilí	http://www.donalinka.cz/
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	http://www.msmt.cz/
Nadace Naše dítě	http://nasedite.cz/
Nepanikař – první pomoc při psychických potížích	https://nepanikar.eu/
O drogách	http://www.odrogach.cz/
Občanské sdružení proti šikaně	http://www.sikana.cz

Základní škola Chomutov, Březenecká

Poruchy příjmu potravy	http://www.pppinfo.cz/
Prevence a poradenství v oblasti rizikového chování	http://www.prevcentrum.cz/
Společenství proti šikaně, o. s.	http://www.sikana.org/
Stránky o zdraví	http://www.doktorka.cz/
Školní svět	http://www.skolam.cz/
Život bez závislosti-programy primární prevence	http://www.zivot-bez-zavislosti.cz

Závěr

Jednotlivé součásti tohoto dokumentu budou průběžně aktualizovány a případně rozpracovány v průběhu školního roku. S jednotlivými výsledky a realizací tohoto programu budou pedagogičtí pracovníci seznamováni průběžně na pedagogických poradách.

Ing. Vladimíra Milt Nováková – ředitelka školy

Mgr. Michaela Martínková – metodik prevence pro 1.stupeň

Mgr. Pavlína Jakobová – metodik prevence pro 2.stupeň

Základní škola Chomutov, Březenecká

PŘÍLOHY

1. Následující text je výtahem z platné legislativy v oblasti prevence:

1) Školský zákon (o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních, §29, odst. 1: Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů

Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád, §30, odst. 1, písm. c: Školní řád a vnitřní řád upravuje podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

2) Zákon č. 379/2005 o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

§18 (Preventivní opatření), písm. c: MŠMT finančně a organizačně zajišťuje, jde-li o opatření primární prevence, realizovaná v rámci Minimálních preventivních programů a výchovné péče o osoby mladší 18 let a o uživatele tabákových výrobků, alkoholu a jiných návykových látek mladší 18 let.

§8 (Zákaz kouření), odst.1, písm. b: Zakazuje se kouřit ve vnějších i vnitřních prostorách všech typů škol a školských zařízení.

§12 (Zákaz prodeje nebo podávání alkoholických nápojů...), odst.1, písm.g: Zakazuje se prodávat nebo podávat alkoholické nápoje ve všech typech škol a školských zařízení.

§16 (Vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky), odst.2: Odbornému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu nebo jiných návykových látek včetně odběru biologického materiálu k jeho stanovení je povinna podrobit se osoba, která se požitím těchto látek uvedla do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jiné osoby, veřejný pořádek nebo majetek, dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky.

§16, odst.3: Osoba uvedená v odstavcích 1 a 2 je povinna podrobit se na výzvu příslušníků Policie ČR, obecní policie, Vojenské policie, Vězeňské služby ČR, zaměstnavatele nebo jejího ošetřujícího lékaře vyšetření, zda není ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou. §16, odst.4: Orientační vyšetření provádí útvar Policie ČR, obecní policie, Vojenská policie, Vězeňská služba ČR a zaměstnavatel pomocí dechové zkoušky, popř. odběru slin. Lékařské vyšetření provádí zdravotnické zařízení k tomu odborně a provozně způsobilé dechovou zkouškou a odběry vzorků biologického materiálu.

§17 (Ošetření v protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici), odst.3: Dopravu osob do záchytné stanice zabezpečuje osoba, která podle §16 odst.3 k vyšetření vyzvala. V případě, že touto osobou je příslušník obecní policie, dopravu zabezpečuje Policie ČR.

§17, odst.5: Ošetření osoby přijaté na záchytnou stanici oznamuje záchytná stanice jejímu registrujícímu praktickému lékaři. Jde-li o osobu mladší 18 let, oznamuje se tato skutečnost také jejímu zákonnému zástupci, popř. jiné osobě odpovědné za její výchovu. Při přijetí osoby mladší 18 let se tato skutečnost oznamuje též orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

§21 (Státní orgány), odst.1, písm. c: Komplexní preventivní opatření v oblasti protidrogové politiky provádějí zejména MŠMT v oblasti primární prevence ve školách a školských

Základní škola Chomutov, Březenecká

zařízeních, v léčebné výchovné péči o děti a mladistvé do 18 let a o uživatele návykových látek mladší 18 let.

3) Vyhláška 317/2005 o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

§9 (Studium k výkonu specializovaných činností, spadá pod studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů dle §1, písm.b):

Studium získává jeho absolvent další kvalifikační předpoklady pro výkon specializovaných činností, kterými jsou mj. prevence sociálně patologických jevů (studium v délce trvání nejméně 250 vyučovacích hodin – od platnosti této vyhlášky z roku 2005).

4) Zákon 563/2004 o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

§9a: Pedagogickému pracovníkovi, který vedle přímé pedagogické činnosti (dle §2 tohoto zákona – pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou) vykonává také specializované činnosti, k jejichž výkonu jsou nezbytné další kvalifikační předpoklady, se poskytuje příplatek ve výši 1000,- až 2000,- Kč měsíčně. (Taktéž §133 Zákoníku práce).

Nařízení vlády 564/2006 definuje výjimky ze vzdělání při posuzování kvalifikace zaměstnavatelem, a to za těchto podmínek -

Zaměstnavatel je povinen při zařazování respektovat stanovené kvalifikační předpoklady, pokud nebude v rozporu se stanovenou právní úpravou může výjimečně (trvale) zařadit do platové třídy i zaměstnance, který nespĺňuje potřebné vzdělání:

z důvodu, kdy kvalitu práce tak neovlivní vzdělání - např. u umělců, sportovců, zaměstnanců vykonávajících obslužné a rutinní práce

vyžaduje-li zvláštní právní předpis nižší vzdělání – osvědčení u strážníků, řidičský průkaz

jedná-li se o zaměstnance, který dlouhodobou činností v oboru prokázal schopnost vykonávat požadované práce a je starší než 50 let

jedná-li se o zaměstnance, který zahájil studium, kterým si doplní potřebné vzdělání a v tomto studiu řádně pokračuje

jedná-li se o zaměstnance, který vykonává práce převážně manuálního charakteru zařazené v platových třídách, pro které se vyžaduje střední vzdělání s maturitou.

Nemůže-li zaměstnavatel obsadit pracovní místo zaměstnancem, který dosáhl potřebného vzdělání a nejsou-li dány důvody pro výjimečné zařazení (viz výše), může zaměstnavatel zaměstnance výjimečně zařadit do platové třídy, pro kterou nespĺňuje potřebné vzdělání, nejvýše na dobu 4 roků - § 3 odst. 4 nařízení vlády. Tato výjimka může být ke dni účinnosti tohoto nařízení vlády udělena nově.

5) Vyhláška 72/2005 v platném znění o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

§2 (Obsah poradenských služeb), písm. c: Obsahem poradenských služeb je činnost přispívající zejména k prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů (zejména šikany a jiných forem agresivního chování, zneužívání návykových látek) a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací.

Základní škola Chomutov, Březenecká

§5 (Poradna), písm. e: Poradna prostřednictvím metodika prevence zajišťuje prevenci sociálně patologických jevů, realizaci preventivních opatření a koordinaci školních metodiků prevence.

§7 (Škola), odst.1: Ředitel základní, střední a vyšší odborné školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole zpravidla výchovným poradce a školním metodikem prevence, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem.

§7 (Škola), ods.2, písm.b: Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené na primární prevenci sociálně patologických jevů.

Příloha k vyhlášce 72/2005:

II. Standardní činnosti školního metodika prevence

Metodické a koordinační činnosti:

1) Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.

2) Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškození a dalších sociálně patologických jevů.

3) Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).

4) Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

5) Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.

6) Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

7) Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.

8) Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

9) Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

1.1. Informační činnosti:

Základní škola Chomutov, Březenecká

- 1) Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- 2) Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- 3) Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

1.2. Poradenské činnosti:

- 1) Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- 2) Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole.
- 3) Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.
- 4) Zákon 167/1998 o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
§15 Zákazy, písm. g: Zakazuje se reklama na návykové látky, přípravky a prekursory.
- 5) Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j.: 14 423/99-22
- 6) Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT- 22294/2013-1; Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- 7) Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j.: 10194/2002-14 (Věstník MŠMT sešit 3/2002)
- 8) Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j.: 11691/2004-24
(Věstník MŠMT sešit 6/2004)
- 9) Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č. j. 37 014/2005 (Věstník MŠMT sešit 2/2006)
- 10) Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování MŠMT č. j.: 21291/2010-28

1.3. Zákony:

Základní škola Chomutov, Březenecká

Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1.ledna 2007)

1.4. Další zákony:

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí

Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě

Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

[Metodická doporučení a metodické pokyny, MŠMT ČR -](https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny)

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny> -

2. Priority krajské koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Ústeckém kraji na období 2023 - 2028 (https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1776091)

Hlavním cílem této strategie je jako v minulých letech minimalizovat projevy rizikového chování u dětí a mládeže. Vést je k vytvoření psychosociálních dovedností a uplatnění těchto dovedností v běžném životě žáka.

- všeobecná prevence – zdravý životní styl, aktivní způsob života, výživa, eliminace pasivního způsobu života, nabídka aktivit vedoucích k zvýšenému pohybu žáků, rozvoj komunikačních dovedností
- selektivní prevence – vnášení a užívání omamných látek, užívání elektronických cigaret, kyberšikana, kyberbezpečnost, záškoláctví, předcházení školnímu neúspěchu

Základní škola Chomutov, Březenecká

- indikovaná prevence – vztahy mezi spolužáky, komunikace mezi žáky školy a nově nastupujícími žáky z UK (azylanty), sebepoškození,
- realizace kvalitních a bezpečných programů primární prevence zaměřené na:
 - adaptační kurzy (kohezní výjezdy)
 - diagnostika třídních kolektivů a intervenční programy
 - pomoc s individuálním řešením projevů rizikového chování, problémů v oblasti duševního zdraví
- práce se skupinovou dynamikou v rámci preventivní strategie, důraz na pozitivní klima
- pravidelné třídnické hodiny se zaměřením na takové aktivity, které podporují pozitivní sebepojetí a sebevědomí žáků
- fungující žákovská samospráva, školní parlament, práce na společných projektech, které ovlivňují činnost školy a jejího okolí, zapojení žáků do komunitních projektů
- vysoce individuální přístup k žákům a jejich rodičům, založený na poznávání rodinného zázemí žáků a reálných možností rodiny v podpoře dětí ve vzdělávání
- podporovat pravidelnou docházku žáků ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí, podílet se na koordinovaném postupu v předcházení rizikového chování a neúčasti žáků ve vzdělávání
- poskytovat odpovídající podporu žákům cizincům
- včas přijímat opatření k podpoře žáků ohrožených školním neúspěchem
- podporovat co nejvyšší žákovskou autonomii a vytváření přátelského výukového prostředí s důrazem na podporu osobní motivace žáků pro výuku a vysokou míru interakce mezi žákem a učitelem